

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

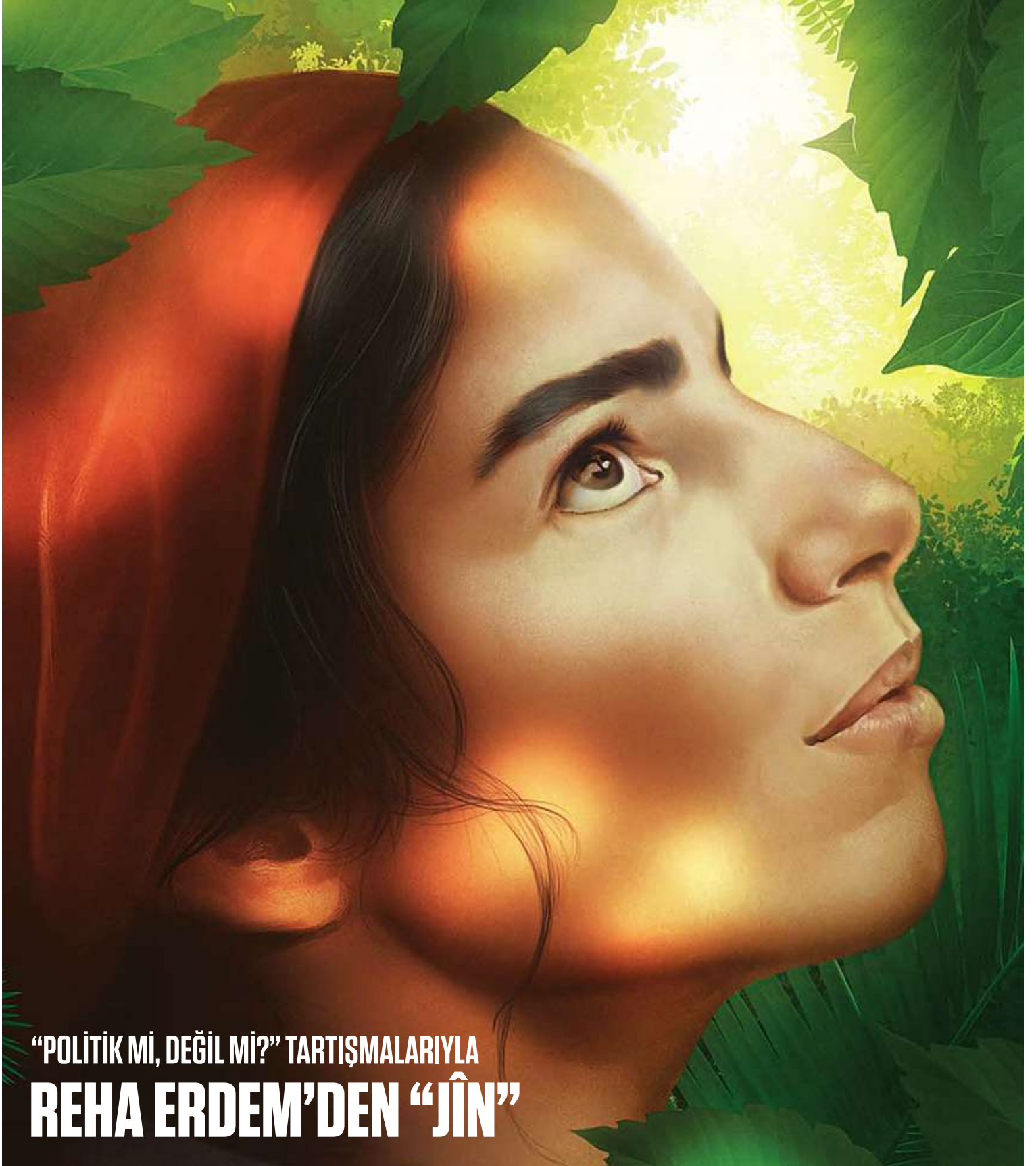
RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

“POLİTİK Mİ, DEĞİL Mİ?” TARTIŞMALARIYLA
REHA ERDEM'DEN “JİN”

“CLINT EASTWOOD OYUNCULUĞUYLA GÖZ DOLDURUYOR.”

– Shawn Edwards, FOX TV

YILDIZ OYUNCULAR

Akademi® Ödüllü
CLINT EASTWOOD

Akademi Ödülü®'ne Aday
AMY ADAMS

JUSTIN TIMBERLAKE

ŞİMDİ DVD BASOYNAT DVD,
VCD VE BLU-RAY™'DE!

WARNER BROS. PICTURES SUNAR

BİR MALPASO YAPIMI CLINT EASTWOOD "TROUBLE WITH THE CURVE" AMY ADAMS JUSTIN TIMBERLAKE VE JOHN GOODMAN

MÜZİK MARCO BELTRAMI KOSTÜM TASARIM DEBORAH HOPPER MONTAJ GARY D. ROACH JOEL COX, A.C.E. YAPIM TASARIM JAMES J. MURAKAMI GÖRÜNTÜ YÖNETMENİ TOM STERN, A.F.C. A.S.C.

ORTAK YAPIMCILAR TIM MOORE YAZAN RANDY BROWN YAPIM CLINT EASTWOOD ROBERT LORENZ MICHELE WEISLER YÖNETMEN ROBERT LORENZ

facebook.com/TroubleWithTheCurve

warnervideo.com

WARNER BROS. PICTURES
A WARNER BROS. ENTERTAINMENT COMPANY

tiglon

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantev.org>

© 2013 Warner Bros. Entertainment, Inc. Tüm hakları saklıdır.

“EMEK”İMİZ İÇİN BİR KEZ DAHA!!!

İNSAN HAYATININ AVM'LERE SIKIŞTIRILDIĞI, DEVASA YAPILARDAN DIŞARI ÇIKILDIĞINDA ŞAŞKINLIĞIN DEVREYE GİRDİĞİ, AYMAZLIĞIN HÜKÜM SÜRDÜĞÜ, HAFIZANIN SIFIRLANDIĞI, ANILARIN SİLİNMEYE ÇALIŞILDIĞI, 'AT GÖZLÜKLERİ'NİN ÇOK SATANLAR LİSTELERİNDE BAŞA GÜREŞTİĞİ, 'BENDEN sonra tufancılık'ın prim yaptığı, 'anlayış' eksikliğinin tırmanışta olduğu, paranın akli yerle bir ettiği, mantığın çöküşünün hızlandığı (ne yazık ki duygularla birlikte), 'aydınlık'ın peşinde koşmaktansa 'karanlık'ın içine çekilme isteğinin öne çıktığı, kitapların 'düzeltildiği', fikirlerin giderek yeraltına gömüldüğü, yalakalığın geçer akçe olduğu, 'beyinsizlik'in ufku kapladığı, toplumsal huzurun yanlış yerlerde arandığı, kelimelerin içinin boşaldığı (bu kelimelerin çıktığı kafaların

da tabii), çeşitliliğin lanetlendiği, 'uzaklaştırma cezası' alanların çoğaldığı, her şeyin ve herkesin dizginlenmeye çalışıldığı, 'din'gilliğin kapısında emre amade beklendiği, ayrışmanın hiç olmadığı kadar netleştiği, sanatın ve sanatçının içine tükürüldüğü, insan hayatının zerre kadar değerinin olmadığı, 'olmaya çalışmak'tansa 'olmuşlar'ı ezme alışkanlığının öne çıktığı, 'yürekli' olmanın yanlış anlaşıldığı, 'pislik'in insan ruhuna yuvalandığı, örümcek ağlarını dağıtacak takatimizin kalmadığı bir 'toplum düzeni' içinde yaşamının ağırlığıyla mücadele ediyoruz son zamanlarda...

Derdimiz (derdiniz) dünyadan büyük anlayacağınız... Ama gücümüzü yeniden toparlayıp yeldeğirmenlerine karşı saldırıya geçme vakti geldi gene. Cumartesi günü 19.00'da Emek'imiz için yeniden bir araya geleceğiz. Bir kez daha sesimizi yükselteceğiz, nefesimiz tükenene kadar haykıracağız: “Emek bizim... İstanbul bizim...”

‘Sessiz bir vedalaşma’ olmayacak bu... Tembellik etmeyin, gelin!!!

GİZLİ TEŞKİLAT
(NORTH BY NORTHWEST, 1959)

YAYIN KURULU BİLGEHAN ARAS bilgehanaras76@gmail.com OKAN ARPAÇ oarpac@gmail.com BURAK GÖRAL burgoral@yahoo.com

MURAT ÖZER cinemozer@gmail.com BURÇİN S. YALÇIN burcyalc@hotmail.com **GÖRSEL YÖNETMEN** BİLGEHAN ARAS

LOGO TASARIM ERKUT TERLİKSİZ **HTML UYGULAMA** BAŞAR UĞUR **KATKIDA BULUNANLAR** TUNCA ARSLAN, OLAN ÖZYURT, ALİ ULVİ UYANIK,

MÜJDE IŞIL, KAAAN KARŞAN, ŞENAY AYDEMİR, İLHAN YURTSEVER **REKLAM İLETİŞİM** EMEL GÖRAL emel.goral@hotmail.com

6 ÇOK BİLEN ADAM

Jin; Aşk Kırmızı; Valnız Gezegen (The Loneliest Planet); Çanakkale: Yolun Sonu; Şeytanın Ormanı (The Barrens); Hazine Avcısının Maceraları (Las Aventuras De Tadeo Jones).

19 KAPRI YILDIZI

Arka Pencere yazarlarının film değerlendirme yıldızları...

20 TRENDEKİ YABANCI

Tunca Arslan, geçtiğimiz hafta kaybettiğimiz Metin Serezli'yi, Aram Gülyüz'ün "Sarışın Tehlike"siyle anıyor.

22 AŞKTAN DA ÜSTÜN

Francesco Rosi'nin 'kesif' başyapıtı: "İsa Eboli'de Durdu" (Cristo Si È Fermato A Eboli)... Tunca Arslan imzasıyla.

24 ÖLÜM KARARI

Başkahramanların 'genç kızlar' olduğu filmler arasında yaptığımız küçük bir gezinti... Okan Arpaç imzasıyla.

28 LEKELİ ADAM

Nicolas Roeg, 'ruhsal çözümleme' dersi veriyor: "Kötü Zamanlama" (Bad Timing)... Kaan Karsan imzasıyla.

30 AİLE OYUNU

The Master; Katil Joe (Killer Joe).

34 GENÇ VE MASUM

1971 yapımı bu kısa film, silinemeyecek izler bırakıyor: "Valentin De Las Sierras"... İlhan Yurtsever imzasıyla.

36 SAPIK

Gündemden yansıyanlar... Olkan Özyurt imzasıyla.

JİN

YÖNETMEN Reha Erdem

OYUNCULAR Deniz Hasgüler,

Onur Ünsal, Yıldırım Şimşek,

Mahmut Altuner, Mehtap Anıl

YAPIM 2013 Türkiye-Almanya

SÜRE 122 dk.

DAĞITIM PinemArt (Atlantik)

**BU DEFA REHA ERDEM
HEPİMİZİ YANILTIYOR,
ŞAŞIRTIYOR. ENFES
ÜSLUBUYLA KÜRT
MESELESİNE ÖYLE BİR
YERDEN BAKIYOR Kİ,
USTALIK DÖNEMİNİN DE
EN İYİ YAPITINI
ORTAYA KOYUYOR.**

TİRAF ETMEK GEREKİRSE; GÖRÜNTÜLERİYLE, SES TASARIMIYLA, İÇERİĞİYLE HAYRANLIK UYANDIRICI OLSA DA, REHA ERDEM'İN BİR ÖNCEKİ FİLMİ "KOSMOS"A MESAFELİ YAKLAŞMIŞ, KARS'TA GEÇEN BU FİLMİN NE O KENTİ NE DE O BÖLGEYİ HİÇBİR ŞEKİLDE

anlatmadığını, oranın öyküye sadece 'fon' vazifesi gördüğünü düşünmüştüm. Belki öznel bir bakış açısı ama önemli yönetmenlerin ülkede yaşananlardan uzak düşmelerine, 'o coğrafya'da geçen bir filmde fantastiğe sığınıp, suya sabuna dokunmamalarına bir çeşit 'kaçış' gözüyle bakıyorum. Ellerinde en sağlam şekliyle 'sinema' yapma gücü varken hele... Oysa bu defa Reha Erdem hepimizi yanıltıyor, şaşırtıyor. Kendi enfes üslubuyla Kürt meselesine öyle bir yerden bakıyor ki, tüm bu düşünceleri savuştururken ustalık döneminin de en iyi yapıtını ortaya koyuyor.

Kürtçede noktayla yazıldığında 'kadın', şapkayla yazıldığında ise 'hayat' anlamına gelen Jîn, filmde 17 yaşındaki genç gerilla kızın ismi. Bir anda dağdan kaçıp evine dönmeye karar veriyor Jîn ve zorlu yolculuğu başlıyor. Dağların, ormanların ortasında vahşi hayvanlarla karşılaşan, düze indiğinde iki anlamda da 'er'ler tarafından yolu kesilen, kovalanan, taciz edilen, dayak atılan Jîn, bir kapana kısılmış gibi kendi coğrafyasında 'hayat'a tutunmaya çalışıyor.

Elinde silahıyla, gerilla kıyafetleriyle bu gözüpek kadın (ya da genç kız), sinemamızda da bir 'ilk'in temsili aslında. "Işıklar Sönmesin", "Nefes: Vatan Sağolsun" gibi filmlerde de karşımıza çıkan ama iç dünyasına asla eğilinmemiş, 'korkunç' ve 'kötü' olarak ortak hafızaya belletilmiş tek boyutlu bir 'imge'nin kabuklarını tek tek soyuyor Reha Erdem filminde. Jîn, bir Kürt gerilla kadını olarak 'hayat' buluyor beyazperdede ve Türk sinemasında.

Savaşın yarattığı yıkımın yalnızca ölen Türk askerlerinden ibaret olmadığını da nihayet görüyoruz filmde. Bombalamalarda, orman yakmalarda devlet sadece 'düşman'ı değil aynı zamanda orada yaşayan bütün canlıları da öldürüyor. İki halk birbiriyle savaşıırken,

korkan, ekmeğini paylaşan çoban bile, başka bir karşılaşmada sivil kıyafetli Jîn'e sarkmaya başlıyor. Anlıyoruz ki, Kürt kadını bu örgütlenme sayesinde erkeğin gözünde başka bir mertebeye konumlanıyor, güç ve dokunulmazlık kazanıyor.

Ormanda, yaralı bir askerle karşılaşılıyor Jîn; onu iyileştiriyor. Asker Çanakkale'den gelmiş. Tıpkı yüz yıl kadar önce Avustralya'dan onun memleketine; Çanakkale'ye gelen Anzaklar gibi, bu asker de kendini uzak bir diyarda, anlamsız ve ona ait olmayan bir savaşın ortasında bulmuş. Kadim Kürt halkının yaşadığı coğrafyada onlara karşı savaşırken, aslında bu savaşa onun da inanmadığını anlıyoruz. Jîn'e, kimseyi öldürmediğini; başka bir zaman başka bir yerde, belki bir çay bahçesinde karşılaşma ümidini söylüyor... Farklı bir hayat mümkünken, bu kavganın anlamsız olduğunu en iyi şekilde o asker özetliyor. Ama içten içe biliyoruz ki, 'gelecek uzun sürüyor'.

Erdem, hiç taraf tutmadan, bakış açısını bir 'kadın'a odaklayarak "Pi'nin Yaşamı"nın (Life Of Pi) finali misali ikinci okumayı yapmamızı sağlıyor. "Kırmızı Başlıklı Kız" masalı çerçevesinde bir 'yol' filmi bu aynı zamanda. Kırmızı yazmasıyla, önüne çıkan herkese hasta ninesini ziyarete gittiğini söyleyen ve ormanları aşan kızın öyküsü. Nitekim filmin afişi de Disney'in bir masal filmi havasında... Florent Herry, Reha Erdem'in görüntü anlamında yine en büyük destekçisi olurken, Hildur Guðnadóttir'in çellosundan yükselen tedirgin edici müzik tabloyu tamamlıyor.

"Jîn", Reha Erdem'in filmografisinde de bir gezinti sunuyor... Bazı sahnelerde masaldan fırlamış gibi duran ay, yönetmenin ilk filmi "A Ay"a bir selam sanki. Jîn'in şehirde otobüsle yolculuk yapabilmesi için gereken para "Kaç Para Kaç"ı akla getiriyor. Yaralı askerin ve Jîn'in cep telefonu ile annelerini aramaları, belki de bir "Korkuyorum Anne" çığlığı... Tabiat Ana'nın kucağına uzanmış Jîn, "Beş Vakit'e aitmiş gibi... "Kosmos"un hastalara şifa dağıtan, başka bir dünyaya ait baş karakteri; nineye ilaç veren, askeri iyileştiren Jîn'in ta kendisi. Ama en belirgin gönderme sanırız, "Hayat Var"daki küçük kızın bir kez daha acımasızlığın ortasına düşmüş olması. İkisinin de adı 'Hayat' ama bu defa genç kız şehirde değil dağlarda...

Reha Erdem'in hiçbir slogana ve 'taraf'a meyiletmeden, hikayeyi sadece insan ve tabiat odaklı anlatması.

Jîn, Kürtçe konuşurken ne kadar inandırıcıysa, şivesiz bir Türkçe konuştuğu bölümlerde o denli sırtıyor.

ormandaki en vahşi hayvanlar dahi 'iletişim kurulabilir' canlılar olarak hikayedeki yerlerini alıyorlar. Jîn, kocaman bir ayıyla da, yırtıcı vaşakla da, açlığını gidermek için yumurtasını almak zorunda kaldığı atmacayla da, ürkek bir ceylanla da çok rahat dostluk ve iletişim kuruyor. Yani iki ayrı ırktan insanların kuramadığı şeyi...

Düze indiğinde bir eve giriyor Jîn... Biraz yiyecek almak ve üzerindeki kıyafeti değiştirmek için. Bir de coğrafya ders kitabı alıyor yanına. Evde hasta yatan yaşlı nineye ilaçlarını verdikten sonra yola koyuluyor. Giysilerini aldığı yaşlı olan kızın adı Leyla... Jîn de yolculuğun bundan sonraki kısmında bu ismi kullanıyor. (Akla hemen, 1969'da İsrail uçağını kaçıran Filistinli efsane gerilla Leyla Halid geliyor.)

Ormanda coğrafya kitabını heceleyerek okurken, kendisi için hiçbir anlam ifade etmeyen 'enlem' ve 'boylam'ları kavramaya çalışıyor Jîn. Kendi toprağında 'sürgün' olmuş bu kızın özgürce dolaşacağı 'enlem' ve 'boylam' alanı o kadar kısıtlı ki... Dağdan şehre indikçe daha da köşeye sıkışıyor. 'Terörist' olup olmadığını anlamak için kimlik soran askerler bir yandan, ondan faydalanmak isteyen erkekler diğer yandan... Daha önce onu gerilla kılığında görüp

**"KIRMIZI BAŞLIKLİ KIZ"
MASALI ÇERÇEVESİNDE
BİR 'YOL' FİLMİ BU AYNI
ZAMANDA. KIRMIZI
YAZMASIYLA, ÖNÜNE
ÇIKAN HERKESE HASTA
NİNESİNİ ZİYARETE
GİTTİĞİNİ SÖYLEYEN
KIZIN ÖYKÜSÜ.**

STUDIO GHIBLI Sunar ●

TEPEDEKİ EV

Bir GORO MIYAZAKI Filmi

AŞK KIRMIZI

YÖNETMEN Osman Sınav

UYUNCULAR Nurgül Yeşilçay,

Ezgi Asaroğlu, Tayanç Ayaydın,

Teoman Kumbaracıbaşı

YAPIM 2013 Türkiye

SÜRE 110 dk.

DAĞITIM UIP (Sinagraf)

BAZEN YÖNETMENLER, KENDİ KALİBRELERİNİN EPEY ALTINDA FİLMLE KARSIMIZA ÇIKARLAR. 'İŞ KAZASI' DİYE adlandırılan bu durum genelde de yönetmenlerin kendi çizgilerinin dışına çıktığı durumlarda görülür. Osman Sınav da kendi 'janr'ının dışına çıktığı "Aşk Kırmızı"da 'iş kazasına' uğruyor açıkçası! "Deliyürek: Bumerang Cehennemi" ve "Pars: Kiraz Operasyonu" gibi hem hikayesi hem prodüksiyonu büyük filmlerden sonra, onlara göre daha sade bir hikayeyi anlatmakta epey zorlanıyor Sınav.

Aslında anlatılan üç kişilik bir aşk öyküsü... Hani Yeşilçam'da yönetmen Ülkü Erakalın'ın uzman olduğu bir alan. Tıpkı Erakalın'ın 60'lardaki filmlerinde olduğu gibi şatafatlı, abartılı ve bir o kadar da inandırıcılıktan uzak bir anlatım var. 60'larda bu tür melodramların alıcısı vardı elbet. Karakter olamayan tiplerin karşılıklı hoş sözler söylemesi seyirciyi mest ederdi. Ama şimdi alıcısı var mı? Sanmıyorum. Peki Osman Sınav bu Yeşilçam'ın trüklerini ve klişe temalarını (aynı erkeği seven iki kadın ve yolları ayrılan sonra bir araya gelen eski sevgililer) modernize etmek mi istedi? Filmin açılışında Ferhat'ın (Tayanç Ayaydın) eski sevgilisini gördüğü sahnedeki abartılı mimiklerinden öyle bir niyeti olmadığı da ortaya çıkıyor. Hal böyle olunca da Zeynep'in (Ezgi Asaroğlu) ağdalı sevgi gösterisiyle özetlenebilecek bir yaklaşım adeta filmin geneline siniyor.

Oysa Ferhat, memlekette gün geçtikçe çoğalan yeni yuppilere dört dörtlük bir örnek. Ama nedense Sınav, Ferhat'ın bu yönüyle hiç ilgilenmiyor. Aynı anda iki kadına âşık olan bir adamın yaşadıkları daha cazip gelmiş anlaşılan. Fakat senaryodan kaynaklanan bir karakter yaratamama hali bu adamın da dünyasına girmemizi engelliyor. Ferhat ve diğerleri bir tip

olarak kalıyor ve tipik bir Yeşilçam melodram olay örgüsünün kurbanı oluyor. Tek farkı Yeşilçam'da oyuncular öpüşmez ve sevişmezdi, "Aşk Kırmızı" bu konuda oldukça cüretkar. Ama yaratılamayan karakterler ve dolayısıyla motivasyonu belli olmayan davranışlar belirsizliğinde bu tür modern katkılar da bir komedi unsuruna dönüşüyor. Zeynep'in "O kadın benden daha mı iyi?" histerisine tutulup Ferhat'ın en yakın arkadaşıyla birlikte olması başka türlü nasıl açıklanabilir ki! Zaten filmin sorunu da bu, türünü bulamaması. Evet, ortada bir melodram var ama bir noktadan sonra öyle savrulmalar başlıyor ki, istemeden türünü kaybediyor. Komediye dönüşüyor. Açıkçası bu noktadan sonra filmin tuhaf bir zevk verdiğini de itiraf etmek gerek!

Ama üzüntü veren Osman Sınav'ın bu kadar

OSMAN SINAV KENDİ 'JANR'ININ DIŞINA ÇIKTIĞI "AŞK KIRMIZI"DA 'İŞ KAZASINA' UĞRUYOR. ANLATTIĞI ÜÇ KİŞİLİK AŞK ÖYKÜSÜNDE İNANDIRICILIKTAN UZAK BİR ANLATIM, KARAKTER OLAMAYAN TİPLER VAR.

acemiliğe düşecek bir yönetmen olmadığını bilmek. Malum bir önceki filmi “Uzun Hikaye”yle başlayan süreçte Sınav sinemasına farklı bir açılım getirmek istediği izlenimi veriyordu. Adeta, eskilerin söylemiyle avantür filmleri bırakıp insan hikayelerine daha fazla odaklanmak derdine düştü. Ama bu açılımın özellikle de estetik anlamda Sınav’a pek yaramadığı da ortada. “Uzun Hikaye”de dizi estetiğinin izlerini görmüştük ve “Aşk Kırmızı”da tamamen bu estetiğe teslim olmuş durumda. Ayrıca tıpkı Erakalın gibi yakın plan çekimlerin abartısı ve müzik kullanımındaki zafiyet Sınav adına olumsuz gelişmeler... Oysa biz Sınav’ın geniş plan çekimleri sevdiğini düşünürdük. En azından önceki filmlerinde bu tür bir alışkanlığı olduğu biliniyor. “Aşk Kırmızı”nın bir başka sorunlu kısmı ise kurgu...

Özellikle Mehmet Erdem’in gözüktüğü sahnenin bir yabancılaşma efekti gibi durduğunu ve kötü kurguya örnek olarak antolojilere girmeye aday olduğunu söylemek gerek.

Ama bu filmin ortaya koyduğu bir de gerçek var. O da Nurgül Yeşilçay’ın perde karizması... Ezgi Asaroğlu’nun ağdalı oyunculuğu, Tayanç Ayaydın’ın Ferhat’ı mekanik yorumlamasına karşın Yeşilçay, Nazlıgül olarak kendinden bekleneni verebiliyor. Ama bu çabalar elbet bir sonuca ulaşmıyor. Ne derler kötü bir senaryodan iyi bir film çıkmaz. “Aşk Kırmızı” da bunun bir örneği işte.

Teoman Kumbaracıbaşı’nın performansı...

Finaldeki patlama sahnesi Sınav’ın standartlarının bile altında.

**BU FİLMİN ORTAYA
KOYDUĞU BİR GERÇEK
VAR. O DA NURGÜL
YEŞİLÇAY’IN PERDE
KARİZMASI...
ASAROĞLU VE
AYAYDIN’IN TERSİNE O,
KENDİNDEN BEKLENENİ
VEREBİLİYOR.**

YALNIZ GEZEĞEN

★★★★

ORJİNAL ADI The Loneliest Planet

YÖNETMEN Julia Loktev

OYUNCULAR Hani Furstenberg,
Gael García Bernal,
Bidzina Gujabidze

YAPIM 2011 ABD-Almanya

SÜRE 113 dk.

DAĞITIM M3 Film (Calinos)

**YÖNETMEN JULIA
LOKTEV, BİR 'KORKU
FİLMİ' ATMOSFERİNE
MEYLEDEBİLECEK
HİKAYEYİ DENGEDİ
TUTUYOR VE
'YALNIZLIK'I BİR
'KARARTMA EFEKTİ'
GİBİ KULLANIYOR.**

NURİ BİLGE CEYLAN'IN JÜRİ BAŞKANLIĞI YAPTIĞI GEÇEN YILKI İSTANBUL FİLM FESTİVALİ'NİN ULUSLARARASI YARIŞMA bölümünde Altın Lale'yle ödüllendirilen "Yalnız Gezegen", adındaki yalnızlığın altını doldurma konusunda yetkin bir profil çizirken, bunu bir adım öteye götürerek 'insanın yapayalnızlığı'yla örtüştürüyor. Festival için ülkemize de gelen Rus asıllı Amerikalı yönetmen Julia Loktev, ruhsalbilimsel bir çözümlemeye soyunuyor burada ve büyük oranda da bu zorlu görevin altından kalkmayı başarıyor.

Yeryüzünde görmedikleri yer kalmamış gibi duran iki turistin Gürcistan kırsalındaki "Düşünecek çok zaman var" tadında süregiden 'sakin' turlarına tanık oluyoruz hikayede. Yanlarındaki Gürcü rehber eşliğinde çıktıkları bu 'yalnız doğa' turu, yakında evlenecek olan çift için bir tür 'test'e dönüşüyor bir süre sonra. Güle oynaya çıktıkları bu seyahatin bir noktasında yaşadıkları 'tehlike', onları birbirlerinden uzaklaştırıyor ama kopar(a) mıyor. Çiftin ıssızlığın ortasında, medeniyetin dokunamadığı manzara eşliğinde kafalarında beliren 'düşünce balonları', birbirlerine duydukları 'güven'in sınanmasına vesile oluyor, 'aşk'ın göreceliğini de ortaya koyuyor...

Julia Loktev, "Yalnız Gezegen"le minimalist sinemanın kurallarıyla oynayıp, 'sınırdaki' gezindiği anlatımıyla bir şeyler söylemenin üstesinden geliyor. Yürüdüğü ince çizginin 'karanlık' tarafına düşmeden sürdürdüğü bu anlatımı, seyirciyle arasına belli bir mesafe koyuyor ama bunu 'anlaşılmazlık' kılıfıyla örtmüyor genç sinemacı. Uzun yürüyüşü bir 'sayıklama' formuna da oturtmuyor yönetmen, 'çatışma'yı cümlelerin hükümlerine teslim etmiyor. Baştan sona var olan 'gerilim' ise 'başka bir korku' atmosferiyle anlamlandırıyor, kırılgan yapının tetiklemesiyle. Üç kişilik 'sorgulama'yla insanlığın atardamarlarından birine yöneltiyor

öfkelerini; filmin gergin atmosferini de bu öfkeye dayandırıyor. Çiftin duygu ve düşüncelerinin katalizörü gibi duran rehber, onlara sadece 'bakir doğa'yı göstermekle kalmıyor, 'bakir insan'ı da işaret ediyor bir bakıma. İnsanın düşünecek zamanı bol olduğunda ve bunu kıskırtacak bir hamle gerçekleştiğinde, sonuçların tahmin edilemezliğini de gösteriyor bu rehberlik hizmeti.

"Yalnız Gezegen"ın baskın unsurlarından birinin 'endişe' olduğuysa tartışılmaz. Birbirlerine yapışık gibi görünen çiftin beyinlerini 'yoran' eylemin nedenleri üzerine herhangi bir ipucu vermeyen yönetmen, böylece endişenin çok daha yukarılara tırmanmasını sağlıyor. Tom Bissell imzalı "Expensive Trips Nowhere" adlı kısa hikayenin neyi öne çıkardığını bilemiyoruz, ama filmin bu hikayeyi

resmederken bize gösterdiklerinin merkezinde bu endişe yatıyor. Başlangıçta 'kaybolma isteği' olacağı sanılan merkez, giderek bu endişenin etrafında şekilleniyor ve 'iki yabancı'nın güven kavramını sınırlarına kadar zorladıkları bir serüvene dönüşüyor. Bir 'korku filmi' atmosferine kolaylıkla meyledebilecek hikayeyi dengede tutup 'yalnızlık'ı bir 'karartma efekti' gibi kullanan yönetmen Julia Loktev, 'okyanusta bir damla'nın yarattığı tetikleyici işlevle bütünlüyor çalışmasını. Hem hikayedeki karakterleri hem de seyirciyi zorlayan bu yapı, 'hiçbir şey olmayacakmış' hissiyatını son ana kadar korurken, 'her şey oluyor' aslında. İnsan ruhundaki tahribatı büyük oluyor bu yolculuğun; en aza indirgenmiş soru işaretlerinin sayısı zirveye tırmanıyor en nihayetinde.

Bu filmle ilgili görüşlerimizi toparlarken, üç oyuncunun hanelerine de birer artı koymak zorundayız. Başta Hani Furstenberg olmak üzere, sacayağı oluşturan üç oyuncu, aralarındaki 'dile dökülemeyen' gerilimi bakışlarına hapseden performanslara ulaşıyorlar. 'Sonsuzluk'a doğru yürüyen üçlünün birbirlerine 'yakın ama uzak' ruh halleri, oyuncuların gözlerindeki ışıltıyı da sönükleştiriyor, 'kelime arayışı'ndan yenik ayrılmalarına vesile oluyor. Julia Loktev de onların gezintilerine uzaktan bakmayı tercih ediyor, aralarına pek girmiyor...

Bakır doğayı dengeleyici bir unsur olarak yansıtan görüntü çalışmasının hakkını vermek lazım.

Rahatsız etmemesine karşın, filmin iki saate varan süresinin az da olsa törpülenebileceğini hissediyoruz.

**ÜÇ OYUNCUNUN
HANELERİNE ARTI
KOYMAK ZORUNDAYIZ.
BAŞTA HANI
FURSTENBERG, ÜÇ
OYUNCU DA, 'DİLE
DÖKÜLEMİYEN'
GERİLİMİ BAKIŞLARINA
HAPSEDİYORLAR.**

ÇANAKKALE: YOLUN SONU

GEÇTİĞİMİZ YIL ÇANAKKALE SAVAŞI'NA DAİR İKİ SINEMA FİLMİ İZLEDİK. SINAN ÇETİN'İN AİLESİYLE EVİNİN ARKA bahçesinde çektiği “Çanakkale Çocukları”, filminden çok üzerimizde uygulanan bir ‘deney’ gibiydi! Filmi bir annenin kocaman bir rüyası olarak sunan Çetin, bol bol dijital sineklerle dolu cesetler çekerek ‘bir işgale karşı verilen direniş’ten ‘anti-savaş’ filmi çıkarmaya çalışıyordu. Diğer Çanakkale filmi “Çanakkale 1915” ise Turgut Özakman’ın senaryosuyla savaşa dair tüm anekdotların bir araya getirilmesiyle oluşturulmuş bir ‘canlandırma sineması’ydı.

Çanakkale Savaşı boşuna tarihin en haklı savaşlarından biri olarak anılmıyor. Çok yakıcı bir motivasyonu var. İşgal kuvvetleri Çanakkale Boğazı’nı İstanbul Boğazı’yla birlikte kontrol altına almayı amaçlıyorlardı, başardıklarında da I. Dünya Savaşı’nın seyri tümüyle değişecekti. Bugünkü Türkiye haritası da farklı olacaktı. Bir ülkenin üzerine gelen uluslararası bir güce karşı insanüstü bir çaba ve birliktelikle karşı çıkması, neresinden bakarsanız büyük bir olay.

Sinemamız bu Türk tarihinin iyi anlatılmayıp en çok hakeden sayfasını hep ‘resmî tarih’ penceresinden, abartılı ve yapay gibi duran ‘kahramanlık’larla anlatmayı tercih etti. Bu sığ, inandırıcılık yoksunu ve Türk’ün Türk’e propagandası gibi duran metinler, hamaset sinemasına ait örneklerin çıkışına sebep oldu.

“Çanakkale: Yolun Sonu”, farklı bir yerden yaklaşıyor. Tüm bir savaşı anlatmak yerine bu savaşın sadece bir cephesine ve birkaç karaktere odaklıyor hikayesini. Yani diğerleri gibi büyük resmin kendisini anlatmanın yerine küçük resimden büyük resme ulaşmaya çalışıyor. Bence çok daha küçük bir resimden ulaşmak da mümkün. Ama şimdilik bu da olumlu bir çaba...

Film savaşın içinde ‘Anzak koyu’ olarak anılan cepheye yaşananları anlatıyor. 1915 Mart’ında İngiliz ve Fransız birliklerinin başarısız olması sonucunda Nisan ayının sonlarında Gelibolu yarımadasına çıkarma yapan İngiliz ve Avustralyalı birlikler, Mustafa Kemal’in savunma planı ve büyük fedakarlıklar

gösteren birliklerimizin hamlesiyle geri püskültülüyorlar. Film işgal gemilerinin çıkarma yapmasıyla başlıyor. Sonrasında da Balkan Harbi’nden sağsalim dönebilmiş iyi nişancı Muhsin’in, sefer emri olmasa da kardeşinin yanında olabilmek için onunla beraber cepheye gelmesi ve limanda konuşlanan düşman sığınaklarına yaklaşıp subaylara yönelik suikastlar için görevlendirilmesini konu alıyor. Muhsin subayları uzaktan teker teker vurunca karşı taraf da bir nişancı devreye sokuyor.

“Kapıdaki Düşman”ı (Enemy At The Gates) da hatırlatan bu hikaye yer yer iyi kotarılmış sahnelerle aktarılıyor. Özellikle de film için 3,5 kilometre uzunlukta kazılmış siperlerin içinde gerçekleştirilen sahneler inandırıcı. Bu konudaki en büyük falso sanat yönetiminin fazla steril çalışmış olması. Kostümler üzerindeki eskitmeler yetersiz. Bir Anzak askeri filmde “Türkler öldürmezse pislikten öleceğiz” diyor olsa da bu pislik duygusunun filmde pek karşılığı yok maalesef. Hatta Berrak Tüzünataç’ın Behice hemşiresi, tertemiz dişleri, parlattığı sürmüş dudakları ve neredeyse ‘french manikür’ tırnaklarıyla kendi sahnelerinde hayli yabancılaştırıcı bir etki yaratıyor.

Hikayenin çatışması güçlü, gerilim dozu yüksek ancak hikayenin kimi dönemeçleri çok daha etkili bir şekilde anlatılabilecekken bu türden anaakım sinemaya ait fazla film çıkaramamış olmamızın da bir sonucu olarak tökezliyoruz. Mesela komutanların ağızlarına yazdığımız veciz diyaloglardan hâlâ vazgeçemiyoruz. Sahnenin duygularını habire bağırarak müziklerle yükseltme çabalarımızdan da kurtulamadık gitti. Bazı sinemasal anların da (filmin finali dahil) tadının çıkarılamamış olması filmin bir diğer kusuru... Ama yine de anaakım sinema için iyi bir örnek olduğunu düşünüyorum...

“Kurtlar Vadisi”nden Gürkan Uygun, bir an bile Memati’yi hissettirmiyor, başarılı performans veriyor.

Bu filmin de aşağı yukarı bu tür filmlerimizin tamamında görülen bir ‘fazla müzik’ sorunu var.

YÖNETMEN Kemal Uzun

UYUNCULAR Gürkan Uygun, Berrak Tüzünataç, Umut Kurt, Stephen Chance, Ben Warwick

YAPIM 2013 Türkiye

SÜRE 120 dk.

DAĞITIM Warner Bros.

(TT Film, Fono Film)

"ÇANAKKALE: YOLUN SONU", BİRTAKIM ZAAFLARI VE KUSURLARINA RAĞMEN TÜRK SINEMASINDA ŞİMDİYE DEK ÇEKİLMİŞ EN İYİ ÇANAKKALE FİLMİ BELKİ DE...

ŞEYTANIN ORMANI

ORJİNAL ADI The Barrens
YÖNETMEN Darren Lynn Bousma
UYUNCULAR Stephen Moyer,
Mia Kirshner, Allie MacDonald,
Peter Dinklage
YAPIM 2012 ABD-Kanada
SÜRE 94 dk.
DAĞITIM Tiglon (Calinos)

**BOUSMAN, DAHA ÖNCE
GİZLİ DOSYALAR'IN BİR
BÖLÜMÜNE KONUK OLMUŞ
YARATIKLA İLGİLİ İKİRCİKLİ
BİR PLAN KURMUŞ.**

DARREN LYNN BOUSMAN, İLGİNÇ BİR YÖNETMEN: ÜÇ "TESTERE" (SAW) FİLMİNİ YÖNETTİĞİ İÇİN DEĞİL. MÜZİKAL korkulara imza attığı (Repo! The Genetic Opera; The Devil's Carnival) ve ilginç 'başlıklar' bulabildiği için. Mesela bir yeniden çevrim olan "Anneler Günü"nde (Mother's Day), sinemanın en seksi ve 'en güzel yaşlanan' kadınlarından Rebecca De Mornay'in canlandırdığı, sevgi açlığıyla öldüren karakter ya da "Şeytanın Ormanı"nda kullandığı, dünyanın tanımlanamayan yaratıklarından Jersey Şeytanı!

New Jersey'nin güneyinde görüldüğü iddia edilen bu efsanevi yaratığın farklı tanımları olsa da, kanguru görünümlü, keçi başlı, yarası kanatlı, küçük pençeli, iki tırnaklı, ayırık kuyruklu, hızlı, ürktücü sese sahip ve çok yırtıcı olduğu ağırlık kazanmış... Bu pop kültür figürü, Ulusal Hokey Ligi'ndeki New Jersey takımının da adı olmuş.

Bousman, daha önce Gizli Dosyalar'ın (X-Files) bir bölümüne konuk olmuş yaratıkla ilgili, seyirciyi ikircikli hale getirecek bir plan kurmuş. Çocukken yaratığı gördüğünü iddia

eden Richard Vineyard, babasının küllerini savurmak için, karısı, yeni yetme kızı ve küçük oğluyla, anılarını da saklayan kamp bölgesine gelecek ve yaratık tarafından takibe alınacaktır... Acaba? Yoksa tehlike bizzat kendisi midir?

Filmin zemini kuşlarla kayganlaşırken, en şiddetli çatışma alanı olan aile kendi içinde çatırdamakta, aslında bu yaratığın doğuş hikayesindeki intikama da denk düşmekte... Çünkü yaratık, ilk önce bir insan ve piçmiş aslında! Aile kurumuna düşmanlığı da olağan!

Ancak yönetmenin tuzağı bile öykünün kendini tekrarlamasının önüne geçemiyor. Şükür ki, "True Blood" dizisinin yaman İngiliz oyuncusu Stephen Moyer başrolde ve gerçekten de kuşları üzerinde toplayabilecek denli sorunsuz oynuyor. Hani neredeyse filmi sırtlıyor.

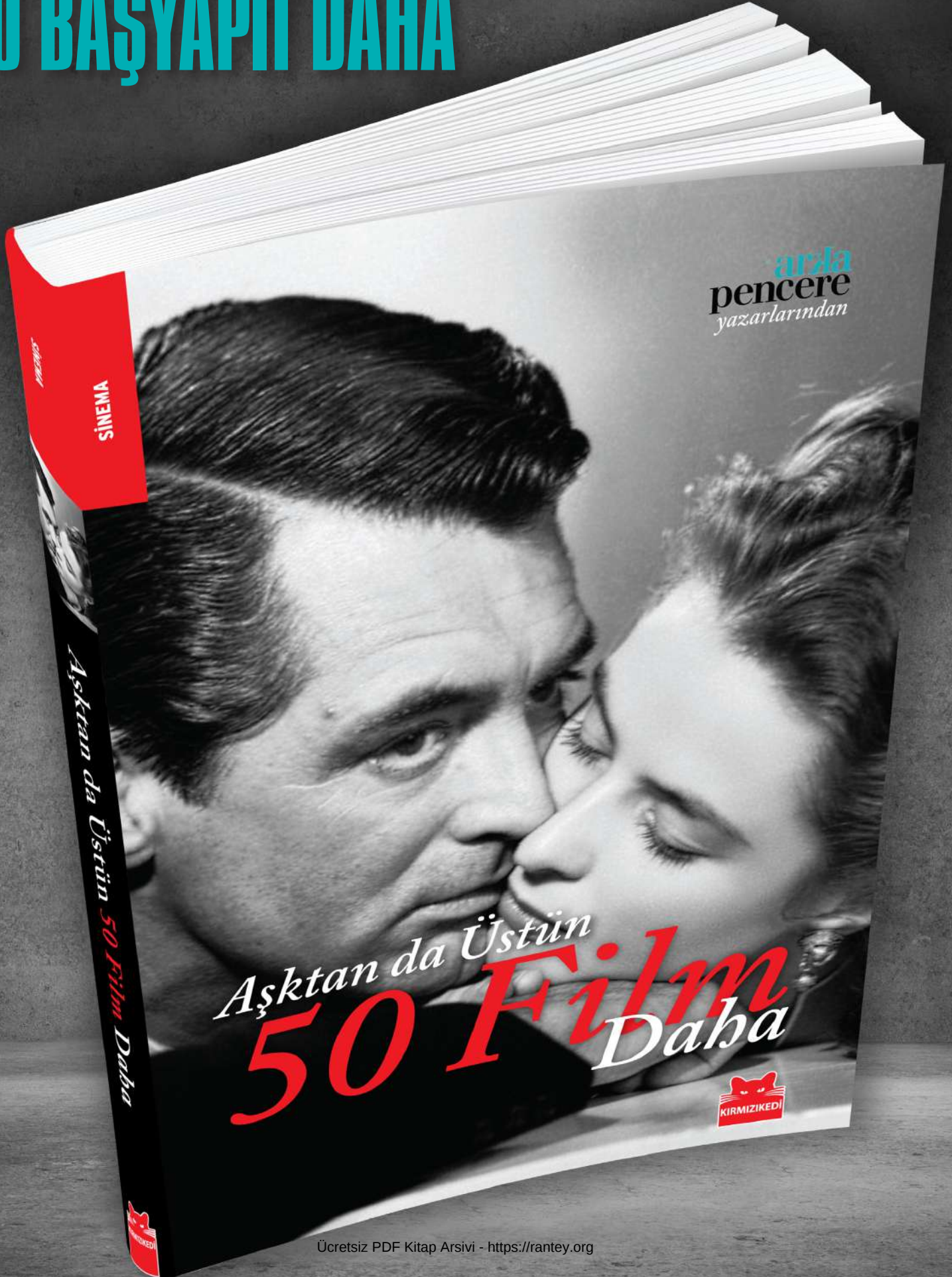

Jenerikler tamamıyla bittikten sonra sabırlı seyircilere armağan edilen final bölümü.

Genel olarak korkutmuyor; tür olarak fantastik dram demek daha uygun olacak sanki.

YEDİ YAZAR, YEDİ AYRI ÜSLUP
50 BAŞYAPIT DAHA

HAZİNE AVCISININ MACERALARI

ORİJİNAL ADI Las Aventuras
De Tadeo Jones

YÖNETMEN Enrique Gato

SESLENDİRENLER Óscar Barberán,
Meritxell Ané, Carles Canut, Belinda

YAPIM 2012 İspanya

SÜRE 190 dk.

DAĞITIM Tiglon (Calinos)

**BİR ANIMASYONLA DA OLSA
GEÇMİŞTEKİ KÜLTÜREL VE
İKTİSADİ KATLIAMLARDAN
DUYULAN PIŞMANLIĞIN DİLE
GİTİRİLMESİ TAKDİR EDİLESİ.**

HOLLYWOOD EGEMENLİĞİNDEKİ ANIMASYON DÜNYASINDA FARKLI ÜLKELERDEN YAPIMLAR NADİREN DE OLSA UĞRUYOR sinemalara. Bu 'azınlık' animasyonlar içinde Hollywood'a selam çakanların sayısı az değil. İspanyol yapımı "Hazine Avcısının Maceraları" da bu 'göndermeli' animasyonlardan biri ama öyle basit bir taklit zannedilmesin. Zira İspanya'nın Oscar'ı sayılan Goya'da En İyi Animasyon seçilmekle kalmamış; En İyi Senaryo ve En İyi Yeni Yönetmen ödüllerini de kucaklamış. Aynı zamanda ülkesinde 2012'nin en çok izlenen yerli yapımı olmuş.

Bu başarıyı başlıca iki sebebe bağlamak mümkün. Birincisi, Hollywood etkisi ya da öykünmesi... Orijinal ismi Tadeo Jones olan başkahraman, adından da anlaşılacağı üzere Indiana Jones parodisi aslında. Her ne kadar bu ünlü maceraperest arkeologu tanımadığını söylese de Tad, macera boyunca Indiana'nın şapkasını takar; tek eksiği ise onun kamçısı ve cesaretidir. Yerli kültür komedisi ve maceranın genel hatları, Indiana Jones konseptinin izinde

gider. Hollywood etkisi bununla da sınırlı değildir. Sarışın kötü adam, yarı Terminatör gibidir, yarı da "Rocky IV"teki Ivan Drago.

Filmin asıl dayanağı ise İspanya'nın sömürge geçmişi. Güney Amerika'yı, İnka uygarlığını limon gibi sikan, arkasında posa bile bırakmayan İspanya, belli ki bu film vesilesiyle günahlarıyla yüzleşiyor ve olayları 'şimdiki aklım olsaydı'ya bağlıyor. Bir animasyon vesilesiyle de olsa geçmişteki kültürel ve iktisadi katliamlardan duyulan pişmanlığın dile getirilmesi takdire şayan, hele ki yaşadıkları ekonomik kriz sırasında. Ancak bir yandan da rehber nezdinde yerli halkın durumuyla alay edilmesi, bu pozitif etkiyi bozmuyor değil. Yine de mizahın kaynağı olması (özellikle pembe dizi sahnelerinde) bu karaktere yüklenen negatif elektriği dağıtıyor.

Buğra Gülsoy'un seslendirmesi gayet başarılı.

3D olmasa da olurmuş.

AŞK KIRMIZI

HAZİNE AVCISININ MACERALARI

JİN

ŞEYTANIN ORMANI

	BİLGEHAN ARAS	OKAN ARPAÇ	TUNCA ARSLAN	BURAK GÖRAL	MURAT ÖZER	OLKAN ÖZYURT	BURÇİN S. YALÇIN
AŞK KIRMIZI		★		★★	★	★★	
ÇANAKKALE: YOLUN SONU	★★★★			★★★★			
HAZİNE AVCISININ MACERALARI							
JİN	★★★★★	★★★★★		★★★★	★★★★★	★★★★★	
ŞEYTANIN ORMANI					★		
YALNIZ GEZEĞEN			★★★★		★★★★	★★★★	
ACI		★★★★★	★★★★	★★★★	★★★★		
AŞK SEANSLARI		★★★★		★★★★	★★★★		
AŞKIN İZLERİ				★★	★★★★		★★★★
EVE DÖNÜŞ: SARIKAMIŞ 1915	★★★★★		★★★★	★★	★★★★	★★★★	
HOCA			★★				
İNADINA FİLM ÇEKMEK		★★					
KADINLAR		★★		★★★★		★★★★	
KELEBEĞİN RÜYASI	★★★★★	★★★★	★★	★★★★★	★★★★	★★★★★	★★★★★
MUHEŞEM VE KUDRETLİ ÖZ	★★★★	★★★★★		★★★★	★★★★		
MUHEŞEM YARATIKLAR					★★		
OYUNBOZAN RALPH		★★★★		★★★★	★★		★★★★★
SEFİLLER	★★★★	★★★★★	★★★★	★★★★★	★★★★	★★★★	★★★★★
SEVİMLİ CANAVARLAR		★★★★★		★★★★	★★★★★		★★
SUÇ ÇETESİ				★★★★	★★		
TIMOTHY GREEN'İN SIRADIŞI YAŞAMI		★★			★★		
UZUN BOYLU ESMER ADAM		★★★★	★★★★	★★★★	★★★★		★★★★★
ZOR ÖLÜM: ÖLMEK İÇİN GÜZEL BİR GÜN	★			★★			
KATİL JOE	★★★★★	★★★★★	★★★★	★★★★★	★★★★★		★★★★★
THE MASTER	★★★★★	★★★★	★★★★	★★★★★	★★★★	★★★★★	★★★★★

“ZÜBÜK”TEN “SARIŞIN TEHLİKE”YE METİN SEREZLİ...

Geçen hafta yitirdiğimiz **Metin Serezli**'nin her nedense unutamadığım filmi, **Aram Gülyüz**'ün 1980'de çektiği **Christine Haydar** ve **Cüneyt Arkın**'lı **"Sarışın Tehlike"**sidir. Serezli filmde **ikiz kardeşleri** canlandırıyordu...

YAPRAK DÖKÜMÜ, METİN SEREZLİ İLE DİNÇER ÇEKMEZ'i DE ALDI ARAMIZDAN. SİNEMA VE TİYATRO DÜNYAMIZIN BU İKİ EMETAR SANATÇISI, ARTIK YALNIZCA GÖRÜNTÜLERLE ÇIKACAKLAR KARŞIMIZA.

73 yaşındayken yitirdiğimiz, 200'ü aşkın sinema filmi ve televizyon dizisinde rol alan, özellikle Kemal Sunal filmlerinin epeyce kel olduğu halde sonunda mutlaka saçını başını yolan kötü adamı olarak tanıdığımız Dinçer Çekmez, haykırılarıyla, kültleşmiş replikleriyle ölümsüzlüğe kavuşmuş durumda. Hiçbir yapımda başrol üstlenmemesine rağmen yer aldığı pek çok filme güçlü biçimde damga vuran, unutulmaz tiplerle can veren, sert ve lanet görünümüne rağmen seyirciye çok sempatik gelen Çekmez gibi Metin Serezli de hep 'yan roller'in akılda kalan oyuncusu olarak iz bıraktı sinema tarihimizde.

Yüzlerce filme sesini katan, son sinema filmini 2001'de Levent Kırca'nın yönettiği "Son"la gerçekleştiren 1934 İstanbul doğumlu sanatçı, 45 yıllık oyunculuk kariyerinde yaklaşık 40 kez kamera karşısına geçmiş, Tunç Başaran imzalı "Oz Büyücüsü" (The Wizard Of Oz) taklidi "Ayşecik Ve Yedi Cüceler Rüyalar Ülkesinde"deki (1971) 'Teneke Adam'lıktan "Zübük"te (Kartal Tibet, 1980) canlandırdığı gazeteciye kadar girmedik kılık bırakmamıştı. Gazeteci Yaşar olarak, baba yadigarı sigara tabakasını hakkında yazı dizisi hazırladığı Zübükzade İbrahim Efendi'ye kaptırdığı sahnede, bir başkadır Metin Serezli.

Ama her nedense, büyük oranda da Metin Serezli dışındaki nedenlerden kaynaklanan biçimde, unutamadığım 'Metin Serezli filmi', Aram Gülyüz'ün 1980'de yazıp yönettiği "Sarışın Tehlike"dir. Ülkemizde birden bire esmeye başlayan 'Haydarpaşa'nın Alman gelini'

fırtınası sırasında çekilen tuhaf ötesi bir Christine Haydar-Cüneyt Arkın filmi olan "Sarışın Tehlike"de yüzünde fiziğinde mimik ve jestlerinde, giyim kuşamında hiçbir değişiklik olmadan iki karakteri birden canlandırır Serezli. Daha doğrusu ikiz kardeşler olan Nedim ve Osman Okçu kardeşler olarak seyrederek kendisini. Anlatayım...

İlk beş buçuk dakikası kesintisiz biçimde Christine Haydar'ın havuz başında bikinili pozları, dansları ve şarkılarıyla (Aman petrol, canım petrol...) geçen filmde çok zengin bir işadamı olan Nedim Okçu, şirketi için bir reklam filmi çekmek istemektedir. 'Milli gelin' Christine Haydar'la kamera karşısına geçecek oyuncu ise serseri ruhlu bir çapkın olan, işinde patronu da disiplini de tanımayan Metin Tunç'tur. Cüneyt Arkın'ın canlandırdığı Metin, önce işi kabul etmek istemez, fakat Christine'i ve alacağı parayı duyunca teklifi kabul eder. Ancak işadamı Nedim'in bir şartı vardır: Tüm ekip bir hafta boyunca kendisine ait adadaki köşkte kalacaktır. Metin, Hadi Çaman'ın akıllara zarar bir performans sergilediği Naci adlı arkadaşıyla birlikte adada gününü gün ederken ya da işadamının hayvani adamı Emil'le (Yadigar Ejder) dövüşürken, tuhaf cinayetler işlenmeye başlar. Sarışın bombayla yatak maceraları bir yandan, cinayetleri aydınlatma çabası bir yandan, adamımız zor durumdadır. Çünkü sık sık "Adada çılgın bir katil dolaşıyor. Bu çılgın katil belki de içimizden biri" diyen Nedim'e göre başzanlı Metin'dir. Oysa işadamı Nedim Okçu'nun Osman Okçu adında deli bir kardeşi vardır ve akıl hastanesinden kaçmıştır! Gerisini tahmin edin...

Christine Haydar'ın bonkör pozları yanında Aynur Akarsu hayranları için de iyi bir tercih olabilecek "Sarışın Tehlike",

belki Metin Serezli'yi anmak için çok uygun bir film gibi görülmeyebilir, gerçekten sırf 'sarışın' hatırına epeyce kötü ve yalapaşap bir iş çıkartılmıştır ortaya ama Serezli de hiç çaktırmadan 'ikili oyunu'nu ustalıkla oynar.

Seks filmleri furiası sonrasında 'hiç kimseyi kesmeyecek' bir erotizm barındırmanın yanında gerilim-polisiye öğeleri açısından da hayli zayıf, kulağı kesik seyircilere "Bakalım şimdi ne saçmalık olacak?" dedirten ama başta da dediğim gibi Metin Serezli deyince aklıma ilk gelen filmidir "Sarışın Tehlike".

Dinçer Çekmez, Metin Serezli... Huzur içinde uyusunlar.

Haftaya görüşmek üzere. Sinema salonunu en son siz terk edin!

İSA EBOLİ'DE DURDU

Moskova Film Şenliği'nde en iyi film seçilen, **Francesco Rosi** imzalı "İsa Eboli'de Durdu" (**Cristo Si È Fermato A Eboli**), onca yıl sonra Yeni Gerçekçilik'in tüm görkemini gözler önüne serer. **Yeni Gerçekçilik mirasını 1980'lere taşıyan** en önemli örnektir karşımızdaki film.

TÜRKÇEYE SABAHATTİN ALİ'NİN KAZANDIRDIĞI IGNAZIO SILONE ROMANI "FONTAMARA" (1931) GİBİ CARLO LEVI'NİN "İSA BU KÖYE UĞRAMADI" SI DA (1945), MUSSOLINI DÖNEMİNDE GÜNEY İTALYA'DAKİ YOKSUL, GERİ BIRAKTIRILMIŞ BİR KÖYDE YAŞANANLARI ANLATIR. SABAHATTİN EYÜBOĞLU'NUN DURU ÇEVİRİSİYLE 1961'DE Remzi Kitabevi'nce yayımlanan roman, bizzat yazarın yaşamından bir kesiti aktarır.

1935'te birçok muhalif gibi sürgün cezasına çarptırılan Torino'lu doktor, ressam ve yazar Carlo Levi, İtalya'nın en yoksul bölgesi olan Lucania'da bir dağ köyü olan Eboli'ye gönderilir. Ortaçağ koşullarının hüküm sürdüğü, dış dünyadan tecrit edilmiş Eboli ideal bir sürgün yeridir, çünkü cahil halkı propagandaya kulak asacak, solcu sürgünlerce 'provoké' edilecek durumda değildir.

Zengin kuzeyden gelen sosyaldemokrat entelektüel Levi, önceleri kültür şoku yaşar, iç hesaplaşmaya girer. Onların dünyasına hiçbir zaman tam manasıyla giremeyeceğini fark ettiği halde, yine de köylüleri anlama ve sorunlarını paylaşma çabasından vazgeçmez. Belki de yapabileceği en iyi şey, Eboli'yi ve köylüleri yazmaktır. Öyle yapar.

Daha ilk sayfasında, köylülerin ağzından "İsa Eboli'ye uğramadı... Biz Hristiyan değiliz, biz insan değiliz, insan diye değil, hayvan diye bakarlar bize. Hayvandan da aşağı sayılırız, ecinnilerden bile aşağı... Çünkü onlar melekçe olsun şeytanca olsun kendi hayatlarını yaşarlar; bizse ufkumuzun ardındaki Hristiyan dünyasının baskısı, üstünlüğü altında ezilmişiz" denilen unutulmaz roman böyle doğar.

İyi bir Hristiyan olan Levi'nin, "Buraya ne İsa gelmiştir, ne zaman, ne ruh, ne umut, ne de sebep-netice ilişkisi, ne akıl, ne tarih..." diye tanımladığı Eboli, yazımından yaklaşık 35 yıl sonra, 1979'da, İtalyan Yeni Gerçekçilik akımının müthiş devamcısı Francesco Rosi tarafından "İsa Eboli'de Durdu" (Cristo Si È Fermato A Eboli) adıyla ve aynı çarpıcılıkla beyazperdeye aktarılır.

Kaynak romanın gücü ve etkileyciliği aynen hissedilmektedir bu Rosi uyarlamasında. Politik görüşleri canlandırdığı karakterle örtüşen Gian Maria Volonte'nin büyüklüğünü konuşturduğu filmin ilk yarısında, çaresizlik ile büyülenmişlik, korku ve tedirginlik ile cesaret arasında gidip gelen bir sürgün olarak tanırız Levi'yi. Çevreyi inceler, köylülere yaklaşabilmek ister.

Eboli'de, yan yana gelmeleri yasak olan iki de komünist sürgün vardır. Her gün biri tarafından yapılan yemek köy meydanına bırakılır, ıslıkla haber verilir, diğeri gelip alır. Levi, her şeyden önce bu adamlardaki sadakat, dayanışma ve disiplinden etkilenir. Köyde

doktor olarak çalışması yasaklanmıştır ama faşist belediye başkanının çocuğunun hastalanmasıyla bu yasak kalkar. Köylüleri daha yakından tanımak, evlerine girip çıkabilmek için büyük fırsattır bu.

Bilincimize ve görsel belleğimize "Salvatore Giuliano" (1962), "Kentin Üstündeki Eller" (Le Mani Sulla Città, 1963), "Karşı Adamlar" (Uomini Contro, 1970), "Mattei Olayı" (Il Caso Mattei, 1972), "Muhteşem Cesetler" (Cadaveri Eccellenti, 1976), "Carmen" (1984), "Kırmızı Pazartesi" (Cronaca Di Una Morte Annunciata, 1987) gibi aşktan da üstün başyapıtlar armağan etmiş olan İtalyan usta, son derece yalın ve kavratıcı bir anlatımla, faşizm karşıtı bir yapıt koyar ortaya.

Moskova Film Şenliği'nde en iyi film seçilen "İsa Eboli'de Durdu", onca yıl sonra Yeni Gerçekçilik'in tüm görkemini gözler önüne serer. Volonte'yle birlikte Irene Papas, Lea Massari, Paolo Bonacelli, Alain Cuny gibi karizmatik oyuncuların yanı sıra, akımın geleneksel özelliğini sürdürüp köylülerden, çöpçülerden, amatör oyunculardan da büyük verim alır Rosi. Yeni Gerçekçilik mirasını 1980'lere taşıyan en önemli örnektir karşımızdaki film.

Kamera, tek kahramana odaklanmış ve onunla sınırlanmış gibi görünmekle birlikte şaşırtıcı bir genişliği tarar durmadan. Rosi, yoksul, tutucu, zavallı, evrenin en dibindeki insanların o dipsiz gerçekliğine dalar, doğanın hareketliliği ile köylünün sefaletini ve kıpırtısızlığını karşı karşıya getirir. Filmin unutulmaz sahnelerinden birinde, Mussolini radyoda Habeşistan'ın işgal edildiğini gök gürültüsünü andıran bir sesle haykırırken, Paqualino de Santis'in kamerası sessiz çorak tepelerde uzun uzun gezinir.

Faşizmin ürkütücü zafer naraları ile Eboli'nin suskunluğu ne denli çelişiktir... Zaten ister mafyanın icyüzünü, ister devletin içine sızan karanlık güçleri, toplumun kısa sürede unutup gittiği önemli olayları işlesin, Rosi'nin öncelikli amacı çelişiklere işaret etmek, İtalya'nın sırtındaki kamburları göstermektir. Bu nedenle "İsa Eboli'de Durdu"nun tarihi değil, güncel bir film olduğunu vurgular. Gerçekten de 1935'ten 1979'a kadar değişen çok az şey söz konusudur o bölgede.

"İsa Eboli'de Durdu"yu, Levi'nin o dönemde yaptığı "Güneyin Kapısı" adlı tabloyu görüntüleyerek bitirir Francesco Rosi. Yüzünde, acılı, oldukça garip bir ifade olan küçük bir kızın resmidir bu. Ve o kız yalnızca Güney İtalya'daki değil, dünyadaki tüm yoksulluk ve haksızlıkları tek başına yüklenmiş gibi bakmaktadır bize.

GENÇ KIZLAR DA KAHRAMAN OLUR!

Reha Erdem'in "Jin" adlı yeni filmi vesilesiyle, unutulmaz 'genç kız kahramanlar'ı hatırladık. Seçtiğimiz filmler ve onların **gözüpek genç kızları**, elbette biraz da öznel bir seçim oldu. Çoğunu eminiz siz de **tanıyorsunuz ve seviyorsunuz**. O halde kendilerini size kısaca hatırlatsınlar...

REHA ERDEM'İN BELKİ DE BAŞYAPITI SAYILABİLECEK "JİN", HER BİRİ farklı karaktere sahip pek çok film kahramanını da akla getiriyor elbet. "Lolita"nın baştan çıkaran sarışını, "Anne Frank"ın Hatıra Defteri'nde Naziler'den saklanan Yahudi kız, "Acı Bir Hayat Öyküsü"nde çocuk yaşta hamile kalan Precious, "Annemler Yemeğe Geliyor"da ailesini Şükran Günü yemeğine davet eden April, "Cennet Yaratıkları"nda dehşet saçan Melanie Lynskey ve Kate Winslet, "Patlarsam Yanarsın"da ergenliğe adım atan Sophie Marceau, "Addams Ailesi"nin tuhaf Christina Ricci'si, "Edepsiz Kız"ın gay arkadaşıyla yollara düşen Juno Temple'ı... Sayın sayabildiğiniz kadar..Türk sinemasında "Kayıp Kızlar", "Beyaz Ölüm", "Fidan", "Kızlar Sınıfı" gibi filmlerdeki, Hülya Avşar'ın ilk dönemlerinde oynadığı problemlili kızları ve Nuri Alço ya da Önder Somer'in ilaçlı gazozlarını içenleri de unutmadan, listeye geçelim.

1 HAYAT (HAYAT VAR, 2008)

Söze Reha Erdem'le başladık, onunla devam. "Jin", Kürtçe'de 'hayat' (ve 'kadın') anlamına geliyor. Dolayısıyla 'Jin', nasıl ki dağlardaki bir başka genç kız temsil ediyorsa, bu filmdeki kız da şehirdeki 'Hayat', yani Jin'in İstanbul versiyonu. Yaşlı dedesi ve gemicilere kadın pazarlayan babasıyla denizin kıyısında bir barakada yaşayan 14'lük Hayat, tıpkı Jin gibi erken yaşta olgunlaşmak zorunda kalıyor. Belli ki kenarda, kıyıda (hatta doğu'da) yetişen kızlar için 'hayat' pembe değil. Yalnız ve mutsuz bir kız Hayat... Ama gözü açık. Kendisinden 'faydalanmak' isteyen bakkalı, çakkalı parmağında oynatabiliyor. Geleceği belirsiz, bugünü ise tatsız ve mutsuz! Filmde aralara giren arabesk şarkılar, onu ve içinde bulunduğu durumu en iyi şekilde anlatıyor. Arabeskte olduğu gibi Hayat'ta da acı, isyan ve başkaldırı bir arada...

2 HANNA (HANNA, 2011)

"Aşk Ve Gurur" (Pride & Prejudice) ve "Kefaret"le (Atonement) dramı, romantizmi halleden, bu sezon izlediğimiz "Anna Karenina"yla da tüm sinemaseverleri mest eden Joe Wright, 2011 tarihli "Hanna"da tarzının dışında bir yapıt ortaya koydu. En büyük desteği kuşkusuz Saoirse Ronan'dan alan bu film, babası tarafından kusursuz bir suikastçi olarak yetiştirilen Hanna adlı 16 yaşındaki genç kızın öyküsüydü. Dünyanın en tehlikeli suikastçısı görünümündeki bu sarı kız, Fas'a kadar uzanan macerasında, sıkı korunan bir binadan kaçış bölümü başta olmak üzere türlü tehlikeleri de rahatlıkla atlatmayı bildi. Aslında mevzuya sebep "Jin" in bir çeşidi gibi de durmuyor değil "Hanna". Üstelik ikisi arasında ortak bir yön de var. İkisi de 'korkulan' genç kızlar olsa da, neticede bir yerleri hâlâ çocuk ve hâlâ masum.

3 MATHILDA (SEVGİNİN GÜCÜ/LÉON, 1994)

Luc Besson'un henüz bu kadar can sıkıcı olmadığı dönemde yönettiği, ki muhtemelen bütün filmografisi içinde en sevilen filmi. Natalie Portman'ın henüz 12-13 yaşındayken rol aldığı bu ilk filmi ona bugünlere uzanan büyük bir şöhret de getirdi beraberinde. Bizde çok sevilen Jean Reno, bu hikayede profesyonel bir suikastçısı oynuyor. Astığı astık, kestiği keстик bu nemrut adam günün birinde Mathilda'yla karşılaşılıyor. Polis baskını sırasında ailesi öldürülen 12 yaşındaki genç kız, Léon'un başına kalıyor. Mesleği ile babalık içgüdüleri açmazında gidip gelen Léon ile Mathilda arasında çok geçmeden benzersiz bir sevgi oluşuyor. Henüz izlemeyenler için mendil gerektiren finali söylemeyelim ama 12 yaşında Mathilda'nın çoktan 'unutulmaz genç kız'lar arasında yerini aldığını hatırlatalım.

4 KATNISS EVERDEEN (AÇLIK OYUNLARI/THE HUNGER GAMES, 2012)

Aslında filmi çevirirken 22 yaşında olsa da, öykü gereği 16 yaşındaki Katniss'i canlandıran Jennifer Lawrence, devam bölümleri de hazırlanan "Açlık Oyunları"yla unutulmaz bir genç kız karakteri yarattı bile. Suzanne Collins'in romanından uyarlanan film, geleceğin dünyasında iki ayrı sınıfa ayrılmış bir düzende geçiyor. Zengin ve ayrıcalıklı sınıfa mensup insanlar, televizyonda yayımlanan bir yarışma için çıldırıyorlar. Fakir halk arasından seçilen 12 genç yarışmacı, birbirini öldürerek ödül peşinde koşuyor. Zorla katıldıkları bu yarışmada hayatta kalmaya çalışırken, son kalan lüks bir yaşama sahip olabiliyor. İşte Katniss de bu yarışmacılardan biri. Yanındaki delikanlıyla kuralları altüst etmeye ve müktedirlerin oyununu bozmaya çalışıyor. Hali ve tavırla da bu listeye girmeye hak kazanıyor.

5 CHER (FIRLAMA KIZLAR/CLUELESS, 1995)

Aerosmith'in meşhur parçası "Cryin'"in klibinde rol aldıktan sonra tüm dünyada bir anda meşhur olan Alicia Silverstone'un, pek de parlak gitmeyen sinema kariyerindeki en hoş filmi. Hayatta giyinip süslenmek ve erkekler dışında başka hiçbir dertleri olmayan okullu genç kızların dünyasına balıklama dalarken, öte yandan o pırıltılı ama 'şuursuz' dünyayla alttan alta dalgasını da geçen "Fırlama Kızlar", muhtemelen "Bu Nasıl Sarışın!"daki (Legally Blonde) Reese Witherspoon'la beraber Hollywood'un görüp görebileceği 'kendine güveni en yüksek' genç kıza da yaratmış oldu. Herkesin derdine derman olmaya çalışan, çöpçatanlık yapan, bakımsız kızları ve kadınları süsleyip püsleyerek onlara moral aşılayan Cher, bu özgüveniyle kendine de bir erkek arkadaş aramaktan geri kalmıyordu tabii...

ÖLÜM KARARI

ROPE (1948)

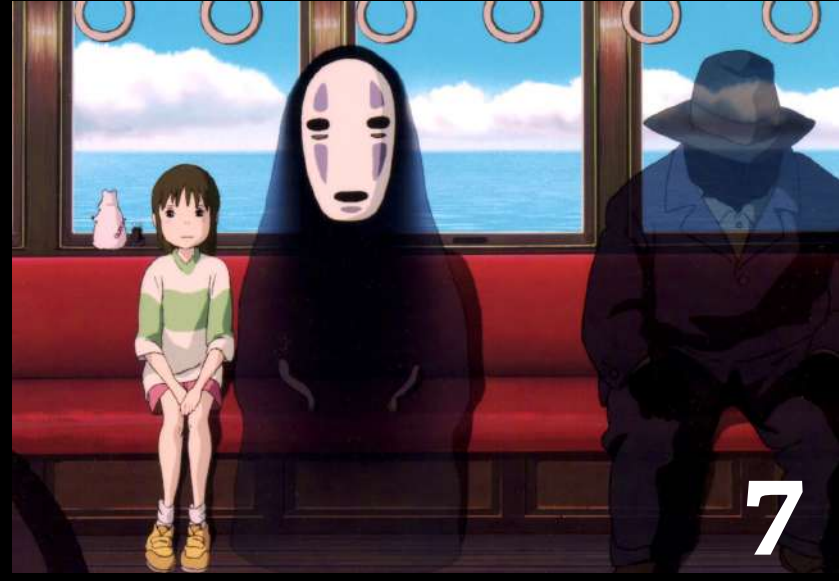
tuncaarslan@yahoo.com

6

6 BUFFY (VAMPIR AVCISI BUFFY/BUFFY THE VAMPIRE SLAYER, 1992)

Yanıldınız, bu bildiğiniz Buffy değil! O meşhur dizi 1997'de yayına başlamadan beş yıl önce Buffy, ilk olarak bir sinema filminde seyirciyle buluştu. Başrolde de Sarah Michelle Gellar değil, Kristy Swanson vardı. Akıllı bir karış havada bir öğrenci olan Buffy, tesadüfen kendi kuşağının 'seçilmiş' vampir avcısı olduğunu öğreniyor ve elinde kazığıyla vampirlerin kalbine doğru harekete geçiyordu, beraberinde Donald Sutherland'le beraber. 1980'lerin giyim kuşam, makyaj etkilerinin henüz tam yok olmadığı 1990'ların başında, kara kaşları ve sarı saçlarıyla Buffy, bugün belki 'kitsch' duran bir Buffy... Üstelik film de o kadar matah değil, hele ki diziyi gördüyseniz. Ama okul çağındaki bir genç kızın, herkesin korktuğu vampirlerin peşine cesurca düşmesi de az buz şey olmasa gerek! Denk gelinirse, eğlence niyetine izlenebilir.

7

8

7 CHIHIRO (RUHLARIN KAÇIŞI/SEN TO CHIHIRO NO KAMIKAKUSHI, 2001)

Studio Ghibli animasyonlarının babası Hayao Miyazaki'nin gözüpek kızlarını bilen bilir. Henüz animasyon departmanında çalışırken görev aldığı meşhur "Heidi"den bu yana, yaptığı animasyonlarla çoktan bir 'okul' haline gelmiş Miyazaki'nin Ponyo'dan Mononoke'ye kadar yarattığı 'genç kızlar', bugün neredeyse kült mevkiinde. Biz içlerinden Chihiro'yu seçtik. Annesi ve babasıyla ormanda gezerken, onların yasak yemekleri yemeklerinden ötürü hayvana dönüşmelerine tanık olan Chihiro, panik halinde onları eski hallerine döndürmeye çalışıyordu filmde. Bunu yapabilmek için de tuhaf varlıkların, ruhların, hayaletlerin, cadıların cirit attığı yerde doğru şekilde hareket etmek zorundaydı. O yaştaki bir kızın, tüm bu ürkütücü varlıklar arasında korkmadan kalabilmesi bile yeterince çarpıcı değil mi?

8 TANK GIRL (TANK GIRL, 1995)

İngilizler'in kült çizgi romanından uyarlanan, kendi de zaman içerisinde yarı-kült'e dönüşmüş bir film. Post-apokaliptik bir atmosferde geçen filmde, hikayeye adını veren Tank Girl aslında daha genç dursa da, onu canlandıran Lori Petty gerçekte o an 32 yaşında... Olsun, üzerindeki giysiler, makyaj, punk duruş ve hali tavrı hiç de 32 göstermiyor. Muhteşem bir soundtrack'e de sahip olan filmde Tank Girl'ümüz, dünya su rezervini elinde tutan hain bir şirkete başkaldırıyor. 2033'te geçen, araya orijinal çizgi romandaki çizimlerin de serpiştirildiği "Tank Girl"de "Otomatik Portakal"dan tanıdık Malcolm McDowell'in yanı sıra, Naomi Watts ve Ice-T de sürpriz kontenjanından arz-ı endam ediyorlar. File çorapları, sarı saçlarıyla bu 11'lik listedeki en gözü kara kızlardan biri olduğu kesin!

9 HANDAN & BEHİYE (2 GENÇ KIZ, 2005)

Türk sinemasının görüp görebileceği en farklı genç kızların ikisi birden bu filmde. Her yapıtıyla takdirimizi kazanan Kutluğ Ataman tarafından, Perihan Mağden'in romanından sinemaya uyarlanan "2 Genç Kız", İstanbul'da farklı sosyal çevreden gelip arkadaş olan iki mutsuz genç kızın hikayesini konu alıyor. Bu filmle oyuncululuğa şahane bir adım atan (ancak sonradan doğru projeyi bir türlü bulamayan) benzersiz Feride Çetin'in Behiye'yi, Vildan Atasever'in ise Handan'ı canlandırdığı "2 Genç Kız", sert içeriği ve tokat gibi gerçekliğiyle de öne çıkıyor. Baskıcı abisi ve sorunlu annesinden ötürü evinde mutsuz olan Behiye ile annesiyle yaşayan Behiye arasında çabucak dostluk doğuyor. Birlikte çılgın günler geçiriyorlar ancak hayata karşı bu umursamaz duruşları, yine erkekler tarafından (abi ya da erkek arkadaşlar vs.) sona erdiriliyor.

10 JUNO MACGUFF (JUNO, 2007)

Ellen Page'in henüz 20 yaşındayken rol aldığı, gösterime girdiğinde beklenmedik derecede ilgi görmüş bir film "Juno". Genç kızlığa yeni adım atmışken, ummadığı bir anda hamile olduğunu öğrenen Juno'nun romantik-komedi tadındaki hikayesi bu. 16 yaşındaki Juno, kürtaj olacakken fikir değiştiriyor ve cesur bir karar alarak bebeği doğurup, onu bir aileye evlatlık vermeye niyetleniyor... O yaşta bir kızın kendine karşı olan güvenine şapka çıkarılabilecek kadar sağlam bir karakter çiziyor Ellen Page filmde. Öte yandan, bildiğimiz 'ahlak kuralları'nın bir parça geri planda bırakıldığı takdirde, hayatın o kadar da zor olmayabileceğini gösteriyor "Juno" seyirciye. Jennifer Garner'in de rol aldığı film, özgün senaryosuyla Oscar kazanmıştı. Fazla bir şey beklemeden, Juno'yla hoşça vakit geçirebilirsiniz.

11 CARRIE (GÜNAH TOHUMU/CARRIE, 1976)

Stephen King'in romanlarından yapılan uyarlamalar arasında "Cinnet" (The Shining) ve "Esaretin Bedeli" (The Shawshank Redemption) beraber, en başarılılarından biri. Bunda tabii Brian De Palma gibi dev bir yönetmenin de katkısı çok büyük. Din ve ahlak kurallarıyla kafayı bozmuş, dengesiz annesiyle birlikte yaşayan, 17 yaşındaki içe kapanık Carrie, mezuniyet gecesine gidiyor. Ancak arkadaşları onun 'farklı' ve 'öteki' olduğunun ayırında. Nitekim telekinetik güçleri olan Carrie'ye tam bir 'eşek şakası' yapıyorlar ve tabii feci şekilde Carrie tarafından cezalandırılıyorlar. Bu yıl Julianne Moore'lu yeni versiyonunu izleyeceğimiz "Carrie"nin 37 yıllık orijinali ve tabii ki Sissy Spacek, bugün dahi ürkütme başarıyor. Carrie, özel güçleriyle bu listedeki diğer kızları da kışkırtmaya aday.

KÖTÜ ZAMANLAMA

Son yıllarını belki de kendi dahi izlemeyeceği filmler çekerek geçiren **Nicolas Roeg'in ilk dönem** yapıtları arasında, üstünü örten tozlara rağmen 'parlayan bir film; "Kötü Zamanlama" (**Bad Timing, 1980**). Ayrıca nispeten daha geniş kitlelere seslenen "Sonsuz Çöl" (Walkabout) ve "Karanlığın Gölgesi" (Don't Look Now) gibi şaheserleriyle tanınan Nicolas **Roeg'in en günahkar ve en yaralayıcı eseri...** Yıllar sonra tekrar keşfetmek çok zevkli olabilir.

A FİŞLERİNDE DE YER ETMİŞ 'DEHŞETENGİZ BİR AŞK HİKAYESİ' SLOGANIYLA BÜTÜNLEŞEN "KÖTÜ ZAMANLAMA"YI (BAD TIMING) KISA YOLDAN TANIMLAMAK, BİR AŞK ÖYKÜSÜ ÜZERİNDEN NASIL BİR 'DEHŞET'E VARDIĞINI AÇIKLAMAK PEK KOLAY DEĞİL. KALDI KI BUNU FİLMİ HENÜZ GÖREMİŞ OLAN BİR SİNEMASEVERE anlatmanın, filmi kuşbakışı betimleyen bilgiler vermenin bir faydası da yok. Çünkü nereden baksanız 'geveze' bir film olan "Kötü Zamanlama"nın -ne hikmetse- kelimelerle fazla bir işi yok. Bu, sinema tecrübesini kendi sınırları içerisinde dönüştüren, geleneksel bir ilişkiler yumağını, tür tarafından dışlanan ancak büsbütün insana ait olan bir karanlığa sürükleyen ve avucuna aldığı kitlesini bir tür hisler karnavalına dahil eden bir tuhafılık örneği.

Aslında Nicolas Roeg'in elinde çoktan 'ikinci el' haline gelmiş, bolca kullanılmış -hatta hırpalanmış- bir malzeme var: Doğası gereği 'haramsa haram' yaşayan, sıradanlıklarla işi olmayan bir kadın ve ayakları yere sağlam basan, kuralına göre yaşayan bir adam... Aralarında oluşan tutku tabanlı elektriklenme ile serpilken ilişkileri, karakteristik farklılıkları neticesinde ilelebet kötüye doğru seyrediyor. Hatta aralarının tamamen iyi olduğunu düşündükleri anda bile bunun bir fırtına öncesi dinginliğinden ibaret olduğunu biliyorlar. Nicolas Roeg ise senaryo kurgusunu, 'felaketi' saklamayan

hatta düpedüz erkenden işaret eden bir şekilde parçalayarak seyircisini işin başında uyandırıyor. Zaten çizgisel olmayan öykü kurgusu, "Kötü Zamanlama"nın çıktığı türler arası yolculuğun en seçilebilir işaretlerinden bir tanesi.

İki ayrı koldan kronolojik bir akışta, bir ileride bir gerideyiz. Bir tarafta itilip kakılan, bir türlü yürütülemeyen bir ilişki; diğer tarafta ise bir intihar teşebbüsü sebebiyle başlatılan bir soruşturma odakta... Bu esnada ise ne Milena'ya ne de Alex'e bir sempati besleyebilmek için bir fırsatımız var. İstisnalar kaideyi ne ölçüde bozar, tartışılır; ancak Alex ve Milena, duygudaşlık kurmak bir yana, anlayış göstermekte bile oldukça zorlanacağınız karakterler. Çünkü Nicolas Roeg'in de hayat tarafından çoktan kızığa çekilmiş karakterlerini seyirci nezdinde kurtarma, yumuşatma ve saygınlıştırma çabası yok. Bir 'sevgi' filminde kendi karakterlerine bu kadar kıyabilen bir yönetmen bulmak -en azından bu yüzyılda- oldukça nadir görülen 'özel' bir durum...

"Kötü Zamanlama"nın dış dünyayla ilintili bir derdinin olduğunu, daha doğrusu bunu belirgin hale getirdiğini söylersek yanlış oluruz. Hatta direkt olarak başka bir dünya inşa etmenin derdinde olduğunu söyleyebiliriz. Roeg, filmini neredeyse gerilim

türü eksenine üzerine kurarak filminin merkezine oldukça kapalı bir ilişkiyi alıyor. Doğada bulunan algıları bir kenara bırakarak en azından iki saatliğine yeni algılar edinmemizi tavsiye ediyor. Eserin geneline -bir 'romans-thriller'ına- egemen olan kapalılık hissi ve filmin neredeyse hiç durulmayan klostrifik atmosferi de bizi zaten bu kaniya itiyor. Öyle ki filmin şok edici finaline giden yol üzerinde birkaç filme yetecek kadar örselenmiş oluyoruz. Seyirci psikolojisi o denli bozuluyor ki yaşanan patlama anını kolayca kanıksıyor ve ona karşı ansızın tepkisizleşiyoruz. Zaten bu yüzden bu çiftin çıktıkları bir tatil esnasında en az onlar kadar soluklanıyor ve ihya oluyoruz. Beylik bir bakışla 'romantik bir dram' olarak nitelenebilecek "Kötü Zamanlama"nın akranlarından kolayca ayrılmasının sebebi de zaten bu rahatsız edici damarında yatıyor. Nicolas Roeg'in filmi, hem iflah olmaz erotizmi hem de röntgencilik becerileri sebebiyle bizleri bir tür ayıbbın, yeni bir dünyanın ve daha önce yüzmediğimiz suların kucağına bırakıyor.

Bebek yüzüyle günden güne şeytanlaşan, etrafını kontrol etme arzusuyla yaşarken otokontrol kabiliyetinden olan ve normal bir görünüm altında, zaman içerisinde çıldıran bir adamı canlandıran Art Garfunkel'in varlığı sizi şaşırtmasın. Zira bu onun ne ilk ne de

son filmi... Tek derdi daha çok sıradanlaşmak olan bir adamın ona ayak uyduramayan, çılgın sevgilisi rolündeki Theresa Russell ise tekdüzeleştirilirken deliren ve zamanla yitip giden bir kadını dramatize ediyor. Filmin iki farklı ve zıt başlangıç noktasından yola çıkan iki karakterini alıp aynı çıldırma noktasına taşımaları ise hiç şüphe yok ki en çarpıcı ve düşündürücü özelliği... İki uyumsuz element, zoraki bir şekilde tepkimeye girerek ölümcül bir patlamanın sebebi oluyorlar.

Bu noktada, bitirmeden filmin Birleşik Krallık distribütörlüğünü üstlenen Rank Organisation şirketinin yöneticilerinden bir tanesi, filmi gördükten sonra "Hasta insanların, hasta insanlar için yaptığı hasta bir film" diye buyurunca Rank logolarının İngiltere'deki tüm kopyalardan tamamen silindiğini hatırlatalım. Yani, filmin her türüsünü görmüş bir yetkili bile "Kötü Zamanlama"nın karşısında öfkelenabiliyor. Yani, "Kötü Zamanlama", gerçekten de her türlü duyguyla tanışık bir izleyicinin dünyasında bile gedikler açabiliyor. Ancak filmin kendini bizzat böyle takdim ettiğini ve aslında oldukça dürüst bir tutumla gönlünden geçeni söylediğini unutmayalım. Çünkü bu her açıdan 'dehşet verici' bir aşk filmi... Hem de ve belki de, aşkın kendisinden bile daha çok dehşet verici...

THE MASTER

★★★
YÖNETMEN Paul Thomas Anderson
UYUNCULAR Joaquin Phoenix,
Philip Seymour Hoffman, Amy Adams,
Jesse Plemons, Laura Dern,
Rami Malek, W. Earl Brown.
YAPIM/SÜRE 2012 ABD, 144 dk.
GÖRÜNTÜ/SES 1.85:1, 5.1 İng. ve Tr.
ŞİRKET Tiglon (Calinos)

**"THE MASTER",
BUGÜNÜN
AMERİKA'SINI
ANLAMAMIZ İÇİN
İPUÇLARI SUNUYOR...**

PAUL THOMAS ANDERSON, "KAN DÖKÜLECEK"İN (THERE WILL BE BLOOD) ARDINDAN AMERİKAN TARİHİNDEKİ YOLCULUĞUNU sürdürüyor. 2012'nin en önemli yapımlarından birisi olarak kayıtlara geçen "The Master", Türkiye'de de eleştirmenlerden olumlu eleştiriler almıştı.

Anderson kamerasını bu kez, İkinci Dünya Savaşı'nın ardından arayış içindeki Amerikan toplumuna doğrultuyor. Eski bir donanma subayı olan Freddie Quell, savaş bitip de ülkeye döndükten sonra tutunmak için birçok işte çalışıyor. Hem kişilik özellikleri gereği hem de savaşın yarattığı tahribat sonucu 'arızalı' bir karaktere sahip olan Freddie boşlukta salınıp dururken, bir gece kaçak girdiği yatta hayatını değiştirecek adamla tanışıyor: Lancaster Dood.

The Cause tarikatının lideri olan ve bilim adamı, bilimkurgu yazarı, meditasyon uzmanlığı başta olmak üzere birçok 'meziyeti' bünyesinde barındıran bu adama inanan ve onun güvenini kazanan Quell için de yeni bir deneyimin kapıları açılıyor.

"The Master", savaş sonrası Amerikan toplumunun içine düştüğü boşluğun Lancaster

Dood gibi 'ahir zaman rahipleri' tarafından nasıl doldurulduğunu anlatırken, bugünün Amerika'sını anlamamız için de ipuçları sunuyor. Büyük savaşın tanıklıklarının getirdiği yıkımın hem modernizme hem de tanrıya olan inancı sorgulattığı bir dönemde Lancaster gibilerin bilim, din ve spiritüel alemin argümanlarıyla oluşturdukları 'karma'ların insanlar üzerinde yarattığı etki (ve tahribatı) önümüze seren "The Master" bunu yaparken, omurgasını sağlam kurmayı ve açıklar vermemeyi de başarıyor.

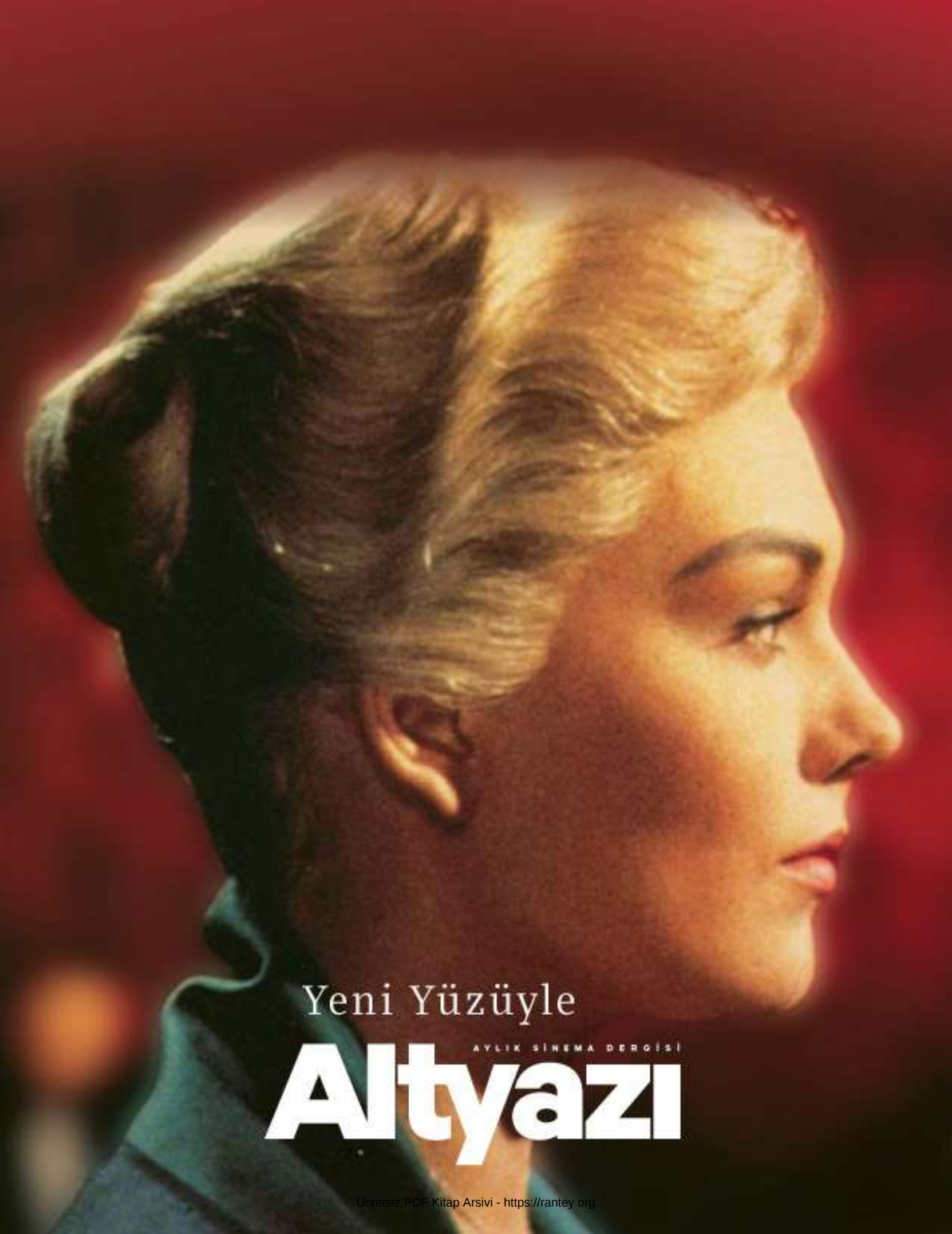
Filmin, üyeleri arasında Tom Cruise, John Travolta ve David Beckham gibi şöhretlerin de bulunduğu Scientoloji tarikatını anlattığı iddialarının bulunduğunu da hatırlatalım. Benzerliğe bakın ki bu 'yeni din', 1952 yılında Amerikalı bilim kurgu yazarı L. Ron Hubbard tarafından geliştirilen bir felsefe iken, daha sonra milyonların inandığı bir dine dönüştü.

Amy Adams'ın dördüncü kez aday olduğu yardımcı kadın oyuncu ödülünü, hak ettiğini söylemek mümkün.

Joaquin Phoenix, filmdeki karakteri için oluşturduğu beden dili sürekliliğini tutturamıyor.

Yeni Yüzüyle

AYLIK SINEMA DERGİSİ

Altıyazı

KATİL JOE

ORJİNAL ADI Killer Joe

YÖNETMEN William Friedkin

OYUNCULAR Matthew McConaughey,

Emile Hirsch, Juno Temple,

Gina Gershon, Thomas Haden Church

YAPIM/SÜRE 2011 ABD, 101 dk.

GÖRÜNTÜ/SES 1.85:1, 5.1 DD İng. ve 2.0 DD Tr.

ŞİRKET Kanal D Home Video

**KARA FİLMİN
KIYILARINDA GEZİNE
FRIEDKIN, 'KÜÇÜK
İNSANIN BÜYÜK
DERTLERİ'Nİ İŞLİYOR...**

HOLLYWOOD'DAKİ USTA YÖNETMENLER ARASINDA 'FİLMLERİ HAK ETTİĞİ KADAR TAKDİR GÖRMEYENLER'İ SIRALASAK, BÜYÜK olasılıkla William Friedkin'in adını ilk sıraya yazmak gerekir. Adı pek geçmese de, aslında Friedkin 1970'lerde Hollywood'un çehresini değiştiren yönetmenler arasında anılmayı hak eden bir isim. "Kanunun Kuvveti" (The French Connection) ve "Şeytan" (The Exorcist) hâlâ kendi türlerinde defalarca taklit edilen klasikler. (Yönetmenin en iyilerinden sayılmasalar da "Devriye" (Cruising) ve "To Live and Die in L.A." gibi filmleri de kült mertebesinde dirler). Belki eski formunda değil ama yönetmenin bugün de ilgiye değer şeyler çektiğine kuşku yok.

"Katil Joe", Friedkin sinemasının mayasındaki 'sertlik'le birebir örtüşen bir kara film. Bir önceki müthiş filmi "Böcek" (Bug) gibi bunu da Tracy Letts'in bir oyunundan bizzat yazarın eliyle uyarlayan usta yönetmen, Amerikan taşrasında hayat gaillesinin üstesinden yasadışı yollarla gelmeye çalışan bir aileye yöneltiyor kamerasını.

Kiraladıkları tetikçi Joe'nun namlusundan çıkacak kurşunla içlerinden birini öldürerek onun

hayat sigortasından gelecek paraya konmanın peşindeki Smith ailesinin şahsiyet, onur ve zeka yoksunu üyelerinin hikayesi bu.

Birkaç yıl önce ABD'de start alan ekonomik kriz son yıllarda sinemada çeşitli şekillerde temsil ediliyor. Bunu inceden işleyen filmlerden biri de "Katil Joe". Kara filmin kıyılarında gezinen öyküden Friedkin 'küçük insanın büyük dertleri'ni işlemek için enfes bir fırsat olarak yararlanıyor.

Usta yönetmen, tıpkı bir önceki filmi "Böcek"te olduğu gibi, sahneler ilerledikçe perdede olup bitenleri adeta zıvanadan çıkarıyor. Perdenin her yanını sertlik, haysiyetsizlik ve acımasızlıkla kaplıyor. İnsanlıktan çıkmış karakterlerinin gözünün yaşına asla bakmıyor. Ahlaki çözümlüğün ruhani çözümlüğü getirdiğini, sadece karakterlerine değil, bize de son darbeyi indirerek öğretiyor.

Genelde McConaughey övgüleri topluyor ama oyuncu kadrosunun diğer üyeleri de yabana atılmamalı.

Aralarında Chris'in peşindeki mafya babasının da olduğu bir grup figüran amatörce bir görüntü çiziyor.

Sadibey.com

"Sinema ve filmcilik yararına
bağımsız iletişim platformu"

VALENTIN DE LAS SIERRAS

Yönetmen **Bruce Baillie**'nin başyapıtlarından **“Valentin De Las Sierras”** belgesel ile avangard film arasında gezinen yapısıyla son derece özel ve ayrıksı bir çalışma. Neredeyse tamamı, izleyenin algısıyla oynayan yakın planlardan müteşekkil enstantanelerin ardı ardına dizilmesiyle oluşuyor.

YÖNETMEN Bruce Baillie
YAPIM 1971 ABD
SÜRE 10 dk.

SÖZCÜĞÜN LÜGATTEKİ KARŞILIĞI OLABİLECEK DENLİ BAĞIMSIZ BİR FİLM ADAMI OLAN BRUCE BAILLIE KARIYERİNE BAŞLADIĞI 1960'lardan itibaren kısa filmin öncülüğünü üstlenmiş isimlerden biri. Belgesel geleneği, deneysel film, modern sanat ve ev videoları gibi birçok kanaldan beslenen anlayışıyla hemen hiçbir kalıba sığdırılması mümkün olmayan bir film biçimi yaratan Baillie anaakıma asla meyilememiş ve her daim özgün kalmayı becerebilmiş, bağımsız sinemanın en önemli payandalarından San Francisco menşeli Canyon Cinema oluşumunun da kurucusu olan müstesna bir 'auteur' aynı zamanda.

Yönetmenin başyapıtlarından “Valentin De Las Sierras” da belgesel ile avangard film arasında gezinen yapısıyla son derece özel ve ayrıksı bir çalışma. Tellerini usulca okşadığı gitarıyla filme ismini veren Meksika halk ezgisini seslendiren kör bir adamın hüznü ses eşliğinde ücre bir Meksika köyünden

kısacık anlar gelip geçiyor gözlerimizin önünden. Oyun oynayan yahut çamaşır, temizlik gibi ev işleriyle uğraşan küçük çocuklar, ağaçlarda meyve toplayan köylüler, otlayan ya da başıboş gezinen hayvanlar, minik bir kızın dizine vuran güneş ışığı, cıvcıvlerin çalgıcıya refakat ederecesine aralıksız ötüşü...

Neredeyse tamamı, izleyenin algısıyla oynayan yakın planlardan müteşekkil enstantaneleri ardı sıra dizen Baillie mutad bir kurgu mantığını tamamen dışlayarak oluşturduğu idrak edilmesi imkansız yakın yapıyla soyut, giderek düşsel bir etki zerkediyor filmine. Hiçbir zaman tanıma olanağı bulamayacağınız, dünyanın bir ucundaki Meksikalı köylülerin çoğu zaman seçmekte dahi zorlanacağınız yorgun ve mahcup bakışları, top oynayan çocukların silüetleri, çalgıcının kir toplamış tırnakları hiç de kolay unutulur cinsten olmayan bir şiir çıkarıyor ortaya.

ACISIYLA,

TATLISIYLA,

EKŞİSİYLE

Ekşi Sinema
www.eksisinema.com

1- Emek'te kamu vicdanı hiçe sayıldı

Malum, Emek Sineması'nın yıkımına başlandı. Peki biz bu yıkım sürecinde neler öğrendik? Kamu vicdanı, kamu itirazı hiçe sayılıyormuş. O kadar itiraza kulak kabartıp makul bir açıklama yapıldığını gördük mü? Hayır! İtirazları ciddiye alıp, acaba bunca insan neden itiraz ediyor diye merak edene rastladık mı? Hayır!

2- Emek'te sorumlular hep top çevirdi

2009'dan beri kapalı Emek Sineması. Akıbetiyle ilgili belirsizlikleri bir hatırlayın. Beyoğlu Belediye Başkanı Ahmet Misbah Demircan, sorumluluğun Kültür Bakanlığı'nın koruma kurullarında olduğunu, projenin onlar tarafından onaylandığını söyledi. Kültür Bakanlığı yetkilileri, proje sahibinin Beyoğlu Belediyesi olduğunu iddia

etti. Sosyal Güvenlik Kurumu yetkilileri, Kamer İnşaat ile yapılan anlaşmanın Kültür Bakanlığı tarafından onaylandığını açıkladı. Yani hep bir top çevirme hareketi vardı.

3- Emek'te tek dert para

Temel dert para. Emek Sineması yıkılacak, yerine yapılacak AVM'nin üst katına taşınacak. Peki neden taşınacak, yerinde korunamıyor mu? Aslında korunabilir olduğunu Kamer İnşaat yetkilileri de kabul ediyor. Ama bu durumda daha az kâr edecekleri için bu tercih ticari açıdan uygun bulunmuyor.

4- Emek'te siyasetçiyle şirket el ele

Emek Sineması yıkım sürecinde bir eski koruma kurulu üyesinin itirafı:

"İş ranta gelince, siyasetçisi, şirket yetkilileri nasıl kol kola giriyor bir bilerseniz? Adalet bile onların yanında" SİYAD'ın açıklamasındaki "Sermaye-devlet-hükümet-belediye-ajans" işbirliği uyarısının içeriden itirafıdır bu aslında.

5- Emek'te ecdat söylemi çöküyor!

Bu memlekette kültürel birikimin, tarihi eserin bir kıymeti yokmuş. Olsaydı, dünyanın sayılı sinemalarından biri kabul edilen Emek korunurdu herhalde. Peki bir sinemayı korumak bu kadar mı zor? Ecdat söylemiyle yeri göğü inleyen siyasetçiler, SGK'ya bu kadar basit bir soruyu neden soramıyor?

“Emek”çiler vazgeçmez!
86 yıl bu kuyrukta bekledik.
Yine bekleyeceğiz.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

siyad

Sinema Yazarları Derneği

“ ÖLÜM KORKUSU'NDA (VERTIGO) ADAM RESMEN ÖLMÜŞ BİR KADINLA YATAĞA GİRMEK İSTİYOR. ADETA NEKROFİLİNİN BİR TÜRÜNE SAPLANIP KALMIŞ. ”

Alfred Hitchcock